

Előszó a 9. számhoz

Eredetileg egy tematikus számnak szántuk ezt a mostani, sorrendben a 9. számunkat. A környezeti neveléssel foglalkozó, a környezetpedagógia különböző területeinek értékes írásait akartuk egybe gyűjteni a 2015. évi egri környezeti nevelési konferencián résztvevők tollából. Válogatásunk csak részben sikerült, valósult meg ebben a vonatkozásban. Ahogy az már lenni szokott, sok tényező alakítja a cikkek írását, a tanulmányok készítését.

Így volt ez most is. A konferencia résztvevői közül a megszólítottak köréből végül is kilencen készítettek el tanulmányukat, illetve cikkeiket, ismertetőiket. Ezek nagyon értékes és fontos területeket fognak át, mutatják be a szerteágazó környezeti nevelés egy-egy területét, eredményeit, koncepcióit.

Amiatt, hogy nem csak a konferencia előadásaiból születtek tanulmányok, befogadtunk és megjelentetünk a szakképzés területéről is írásokat. A mostani számunk tehát lapunk mindkét területéről közöl anyagokat.

Nem csak a témákat illetően differenciált ez a szám, hanem a szerzők szerint is, hiszen a tudományos fokozattal még nem rendelkező, de kellő szakmai, tanítási tapasztalattal rendelkező kollégától, a tudományok doktora cím birtokosáig terjed a skála. De vannak doktoranduszok, kutató csoportban résztvevő kollégák éppúgy, mint magasabb vezetői beosztásban lévő egyetemi oktatók is.

A Tanulmány rovatunkban jelentetjük meg Pajtókné Tari Ilona és Mika János összeállítását, melynek címe: *Környezeti nevelés és tudatformálás című tanulmánykötet ismertetése*.

Látszólag egy recenzió jellegű munka, azonban sokkal több és másabb is annál. A szerzők a 2014-ben a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából állították össze az Eszterházy Károly Főiskola műhelyeiből. Az ő összeállításukban nagyon jól kirajzolódik a hazai környezetpedagógiai műhely profilja és erőssége, az a sokszínű és igényes tevékenység, amellyel a tanárképzés szemszögéből egészen a neveléstudományi doktori iskoláig összefogják ezt a munkát. A hivatkozott tanulmánykötetből több írást mutatnak be elemző, értékelő kontextusba helyezve a mondanivalót. Szemléletes ábrák, képek egészítik ki pl. Bárdos Jenő valamint Pajtókné, Tari Ilona szakmódszertanról és a komplex digitális eszközök nyújtotta lehetőségekről szóló tanulmány ismertetőit.

Angyal Zsuzsanna cikke az iskolán kívüli terepi foglalkozások környezeti nevelésben betöltött szerepéről szól. Nagyon aktuális és fontos a téma és az interdiszciplináris megközelítés a kellő számú szakirodalmi források felhasználásával jól közvetíti a téma lényegét.

Buránszkiné Sallai Márta cikkének címe: *Időjárás ismeretek tanítása konstruktivista pedagógiai szemléletben*. Ma már kellően elterjedt és kimunkált területe a pedagógiának a konstruktivista szemléletű tanítás-tanulás. A környezeti nevelésben való alkalmazását kevesen írták még meg. A konkrét tartalmi „kiterjesztés”(időjárás ismeretek) pedig egyenesen izgalmassá és fontossá teszik ezt a témakifejtést.

Kárász Imre nem csak az egri, hanem országos viszonylatban a környezeti oktatás egyik „doenje”, meghatározó személyisége. Tőle a környezeti civil szervezetek együttműködéséről olvashatunk ebben a számban. Nagyon jó történeti tagolásban ismerteti a különböző civil szervezetek célját és tevékenységét, amelyeket táblázatosan is szemléltet. Nagyon hasznos és tanulságos írás.

Víg Károly egy muzeológus szemével írta meg érdekes és hasznos cikkét: *A biológiai sokféleség bemutatása a múzeumban. De hogyan?* címmel. Nem csak a szombathelyi Savária

Múzeumban megvalósított lehetőségeket ismerteti nagyon szemléletesen, hanem a múzeumpedagógia, a környezeti nevelés számos kérdését is érinti a munkában.

Ketten írtak a magyar középiskolás diákok környezettudatosságát befolyásoló tényezőkről. Mónus Ferenc és Császár Eszter cikkében olvashatunk két megye 6. osztályos tanulóinak környezeti „attitűd” változásáról. A választott téma korszerű, fontos mind társadalmi, mind pedig a pedagógia és környezetvédelmi tudományterületek szempontjából. A kérdőíves felmérések és azok statisztikai kiértékelése értékes adatokat szolgáltatnak egy éppen aktuális állapotról, melynek ismeretében tűzhető ki új célok, fejlesztések.

Rigóczki Csaba a városi környezeti nevelés gamifikáló eszközrendszerét hasznosító tematikus sétatutakról ír. Ez nem egy adatokkal bíró empirikus kutatás eredményeiről szóló írás. Ugyanakkor a témával kapcsolatos szakirodalom feldolgozása széleskörű, a tények, eredmények elemző magyarázata szakszerű. A probléma kifejtése érthető, és időszerű kérdéseket feszeget a virtualizáció társadalmi hatásairól, a környezeti nevelés széleskörű értelmezéséről és a városi séták programszerkezetéről, motivációs hatásairól.

Sós Tamás a szakképzés perspektívájáról írt egy nagyon hasznos, napjaink sajtójában megjelenő keresztmetszeti elemzésével. Több szakajtó, folyóirat, illetve lap cikkeit és autentikus szerzőit ismerteti és elemzi a perspektíva szempontjából. Van benne történeti visszatekintés, fejlesztési koncepció, kritikai észrevétel és egy-egy markánsabb területről (OKJ, FSZ) szóló írás elemzése. Tanulságos és hasznos egy – egy ilyen keresztmetszet, korpép bemutatása többféle szempontból is.

Szintén a szakmai oktatás világához kapcsolódik Urbán Zsuzsanna írása, amelyik egy SNI-s tanulók matematikai alapismereteinek elsajátításához készült oktatási segédanyagról kifejlesztéséről és alkalmazásáról szól. A cikk jól rámutat az asperger szindrómás betegségben szenvedő gyermekek tanításának hatékony módszertanára, melynek lánnyeges momentuma egy egyéni keretek és fejlesztés megadása, megfelelő multimédiás, korszerű oktatási segédanyagok támogatásával. A kutatás saját empirikus esetpéldán keresztül vezeti végig módszer hatékonyságát, melynek kiterjesztése az oktatási rendszerek módszertani kultúráját fejleszthetné az integrált oktatás keretein belül alkalmazható jó gyakorlatként.

A lapunk profiljához és szellemiségéhez tartozó módon közöljük még Pénzesné, Kónya Erika ismertetőjét, pontosabban „bővített” összefoglalóját. Egy fontos, új keretek és célok megjelenése a közoktatásban a kertpedagógia. Ennek az írásnak a fő mondanivalója, hogy a kertpedagógiának mi a szerepe a biológiai sokféleség és a mezőgazdasági ismeretek bemutatásában.

Egyben jelezzük, hogy a teljes, részletes kifejtést a következő, 10. számban olvashatják majd.

Napjaink egyik társadalmi szintű nevelési problémája a drogfogyasztás. Ennek a témának ma már számos szakirodalma, publikációban is megjelenő leírása megtalálható. Szintén a lapunk szellemiségéből eredően lehetőséget adtunk egy ezzel a témával a gyakorlati terepen találkozó kollégának, Kiss Tibornak. Írása *A drogok és a drog-prevenció egy debreceni középiskolában* címet viseli, amelyben a téma elvi kérdései mellett saját kérdőíves vizsgálati eredményeit is bemutatja.

Sopron, 2016. február 10.

Lükő István
a szerkesztő bizottság elnöke

Molnár György
főszerkesztő